

Україна у фокусі

19 – 25 березня 2012 року

ЗМІСТ

I. Огляд політичних подій за тиждень.....	3
II. Аналітична довідка.....	5
<i>Політичні інституції і демократичні процеси.</i> Вибори мера в Обухові: уроки для опозиції.....	5

I. Огляд політичних подій за тиждень

19
березня

18 березня відбулись дострокові вибори мера районного центру Обухова. Місто обрало кандидата від провладної Партії регіонів Олександра Левченка (38,6%). Його суперниками були кандидати від опозиції – БЮТ і партії «Удар», – які в сумі набрали 39,5%.

Сумнівам результати виборів не піддаються, але їх перебіг затьмарився скандалом – видалення із виборчих діляниць закордонних спостерігачів. Крім того, депутата від НУ-НС Ірину Геращенко виштовхав із діляниці депутат із Партії регіонів Петро Мельник. Опозиція вже назвала ці вибори «репетицією» майбутніх парламентських перегонів.

Вищий спецсуд з розгляду цивільних і кримінальних справ розгляне касацію захисту экс-прем'єра Юлії Тимошенко на вирок у «газовій справі» 15 травня. Про це повідомив адвокат Тимошенко Олександр Плахотнюк.

20
березня

Верховна Рада України підтримала звіт тимчасової слідчої комісії під очільництвом Інни Богословської щодо наявності ознак державної зради в діях колишньої прем'єр-міністра Юлії Тимошенко під час підписання газових угод з Росією у січні 2009 року.

Народні обранці ухвалили відповідну постанову Верховної Ради, в якій зазначено, що 17-19 січня 2009 року під час переговорів і підписання директив на укладення газових контрактів між «Нафтогазом» і «Газпромом» Юлія Тимошенко «приховала від суспільства і влади факт існування боргу її приватних компаній перед міністерством оборони РФ на суму понад 405 млн дол., а також приховала існування у РФ кримінальної справи».

21
березня

Невиконання припису Європейського суду з прав людини про лікування Тимошенко у стаціонарі може спричинити серйозні санкції проти України. Про це заявив адвокат экс-прем'єра Сергій Власенко.

Нагадаємо, минулого тижня Євросуд закликав Україну надати Тимошенко адекватну меддопомогу у лікарні.

22
березня

Держкомітет телебачення і радіомовлення звернувся до керівників державних телекомпаній з вимогою пропагувати соціальні ініціативи Президента Віктора Януковича. Про це йдеться у листі Держтелерадіо, який дає вказівку терміново

створити та запустити в ефір з 15 березня 2012 року спеціальні програми за участі представників органів місцевої влади, відомих фахівців та експертів, які будуть присвячені роз'ясненню та обговоренню соціальних ініціатив президента В.Ф. Януковича. Журналісти вважають, що у цьому наказі є відверті прояви цензури.

23
березня

Президент Віктор Янукович призначив Петра Порошенка міністром економічного розвитку і торгівлі. За словами нового міністра, на своїй посаді він відстоюватиме європейські цінності і

стандарти, а серед пріоритетів вважає виведення бізнесу з тіні, запровадження прозорої системи державних закупівель і боротьбу з тиском на підприємців.

Близько 20 депутатів від БЮТ зустрілися з Генеральним прокурором Віктором Пшонкою, якому передали листа з вимогою закрити кримінальну справу проти Юлії Тимошенко. Депутати вимагають припинити досудове слідство, закрити кримінальну справу щодо ЄЕСУ, а також дозволити Юлії Тимошенко обстежуватися і лікуватися поза межами Качанівської колонії. В ГПУ пообіцяли розглянути цю вимогу в передбачені українським законодавством строки.

Україна візьме участь у саміті НАТО, що проходить 20-21 травня в Чикаго. Про це стало відомо після підготовчих переговорів міністра закордонних справ Костянтин Грищенко з генеральним секретарем НАТО Андерсом Фог Расмусеном. За словами генсека НАТО, на саміті рішення про розширення не ухвалюватимуться, однак двері організації для України залишаються відчиненими.

II. Аналітична довідка

✓ Політичні інституції і демократичні процеси

ВИБОРИ МЕРА В ОБУХОВІ: УРОКИ ДЛЯ ОПОЗИЦІЇ

19 березня було оголошено результати позачергових виборів міського голови Обухова, які відбулися днем раніше. Перемогу із голосів здобув член правлячої Партії регіонів Олександр Левченко. Його найближчими «суперниками» стали кандидат від партії «УДАР» Анатолій Шафаренко, який набрав 21,8% голосів, і представниця партії «Батьківщина» Ганна Старикова, яка здобула 17,7% голосів. Явка виборців склала близько 40%.

*Що стало основною причиною перемоги провладного кандидата?
Чи винесе українська опозиція уроки зі своєї поразки в Обухові?*

Перший урок для опозиції: об'єднуватися не лише на словах

Своє бажання сформувати єдиний список кандидатів у мажоритарні округи на майбутні парламентські вибори українські опозиційні сили, що входять до складу Комітету опору диктатурі (КОД), задекларували ще 22 січня, підписавши відповідну угоду. Після того представники всіх партій-учасниць КОДу, а також деяких інших опозиційних сил, неодноразово підтверджували свої наміри діяти єдиним фронтом на майбутніх виборах. Позачергові вибори мера в Обухові, спричинені загибеллю колишнього міського голови Володимира Мельника в жовтні минулого року, були чудовою нагодою випробувати опозиційні сили на готовність до такого об'єднання.

Тест, однак, було провалено. Заклики до висунення єдиного кандидата на виборах в Обухові звучали і від представників КОДу (зокрема, від Української соціал-демократичної партії, яка тоді ще входила в це утворення), і від партії

Віталія Кличка «УДАР», яка формально не входить до нього, але чий підпис стоїть під вищезгаданою угодою про спільні дії. Проте в результаті опозиційний «табір» на виборах в Обухові виявився представленим одразу чотирма кандидатами. При цьому лише двоє з них – Анатолій Шафаренко і Ганна Старикова – мали реальні шанси позмагатися за крісло міського голови.

Результати виборів показали, що разом вони набрали більше голосів, ніж переможець-«регіонал». Тому в цій поразці опозиційні сили мають винити передусім самих себе, а саме – власну нездатність домовлятися. Виявити, яка з двох партій – «Батьківщина» чи «УДАР» – більше винна в цій невдачі, наразі досить важко. З одного боку, Анатолій Шафаренко був добре відомий місцевим жителям та, зрештою, набрав найбільше голосів серед усіх опозиційних кандидатів і з цих міркувань міг стати найбільш підходящим кандидатом від

об'єднаної опозиції. З іншого боку, кандидатура Ганни Старикової була узгоджена двома найбільшими опозиційними партіями «Батьківщина» та «Фронт змін», а тому мала значно ширшу політичну підтримку. Крім того, шукаючи винних у цій історії, опозиційні партії

ризикують наступити на ті самі граблі та в черговий раз пересваритися між собою. Відповідно, найкращим виходом із ситуації стало б взаємне визнання помилок з боку всіх сторін і початок роботи над недопущенням таких конфліктів у майбутньому.

Другий урок для опозиції: працювати на місцях

Ще однією причиною невдачі опозиційних сил на виборах мера в Обухові стала їх малопродуктивна виборча кампанія. Передусім це стосується партії «Батьківщина» та її кандидата Ганни Старикової. Досить дивним був сам вибір Старикової, яка проживає в Києві та невідома жителям Обухова. За таких умов передвиборну кампанію «Батьківщина» намагалася будувати суто на асоціаціях Старикової із самою партією та її лідером Юлією Тимошенко. Свідченням того, що жителі Обухова проголосували радше не за Старикову, а за «Батьківщину» Тимошенко, став і її результат – 17,7%, який приблизно збігається із середнім рейтингом партії по країні. Зрозуміло, якби було обрано ближчого обухівчанам кандидата або принаймні передвиборна кампанія будувалася на його зв'язку з місцевими жителями, шанси на перемогу були б суттєво вищими. Те саме, хоч і меншою мірою, можна сказати і про Анатолія Шафаренка. Попри його відомість в Обухові, великий наголос його передвиборної кампанії робився саме на його зв'язку з Віталієм Кличком як лідером партії «УДАР». В умовах мажоритарного компоненту майбутніх виборів

тактика асоціації кандидатів із партійними лідерами навряд чи принесе опозиційним політикам очікуваний результат, а отже її слід серйозно модифікувати, зробивши більший акцент на здатність кандидатів вирішувати місцеві проблеми.

Крім того, опозиції не варто забувати і про нечесні методи боротьби, які нинішня правляча команда застосовує досить регулярно. Так, напередодні виборів в Обухові було знято кандидата від ще однієї опозиційної партії «Свобода» Валерія Воробця за вочевидь надуманими причинами відсутності всіх необхідних для реєстрації документів. Серйозно обмежували право на ведення передвиборної кампанії та рівний доступ до мас-медіа й самого Анатолія Шафаренка. До того ж звучали звинувачення з приводу фальсифікації процесу голосування, а спостерігачів і народних депутатів незаконно видаляли з окремих виборчих дільниць. Ще одне завдання опозиції, таким чином, полягає в тому, аби знайти ефективні способи протидії такій стратегії влади, яка на парламентських виборах набуде значно більшого масштабу.

Урок для виборців: відповідально підходити до свого вибору

Зрештою, не варто забувати і про ще одну передумову перемоги Олександра Левченка – низьку явку виборців. За умов тотального розчарування українців у політичних партіях їх небажання йти на виборах грає більше на руку правлячій партії, що й продемонстрували вибори в Обухові. Виникає неприємний парадокс, коли громадяни своєю бездіяльністю приводять до влади тих, кому самі не довіряють. Подібні випадки неодноразово траплялися в історії незалежної України, однак

саме на майбутніх парламентських виборах ця тенденція може проявити себе особливо гостро. Відповідно, урок з виборів в Обухові можуть винести і самі виборці: віддаючи долю власного міста чи всієї країни в руки інших, вони тим самим лише поглиблюють тотальну зневіру людей у політиці. Часто, аби вийти з цього порочного кола, необхідно просто прийти на дільницю та віддати свій голос за того чи іншого кандидата.

Висновки

Таким чином, перше місце представника Партії регіонів Олександра Левченка на виборах мера Обухова стала хоч і не надто значною, але вкрай симптоматичною поразкою опозиційних сил, які виявилися нездатними висунути єдиного кандидата. Аби не повторити подібну ситуацію на майбутніх парламентських перегонах, вони мають винести з обухівських виборів декілька важливих уроків: поступатися особистими й партійними амбіціями заради спільних цілей, вести передвиборчу кампанію в мажоритарних округах з прив'язкою до місцевих проблем і шляхів їх вирішення та шукати способи протидії нечесним методам боротьби представників влади. Зробити висновки з виборів в Обухові можуть також і українські виборці, підійшовши до власного рішення йти чи не йти на виборчу дільницю на жовтневих парламентських виборах із значно більшою долею відповідальності.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

«Україна у фокусі» – щотижневий інформаційно-аналітичний бюлетень Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва (<http://dif.org.ua>).

Аналітики ДІФ:

Ірина Бекешкіна

Олексій Сидорчук

Юлія Ільчук

Марія Куц

Головний редактор випуску: Ірина Філіпчук

Інформаційно-аналітичний бюлетень «Україна у Фокусі» видається Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва в рамках проекту «Об'єднуємося заради реформ (UNITER)», що фінансується Агентством США з Міжнародного Розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

Щотижневий випуск бюлетеня став можливий завдяки щирій підтримці американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст випуску є винятковою відповідальністю «Демократичних ініціатив» та не обов'язково відображає точку зору USAID, Pact або уряду США. Забороняється відтворення та використання будь-якої частини цього бюлетеня у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб без відповідного посилання на оригінальне джерело.